

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku Publicznej Biblioteki [...] w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w P.
z udziałem zainteresowanych: I. K., [...] o składki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 lipca 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 października 2012 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...], oddalił apelację wnioskodawcy - Publicznej Biblioteki [...] w K. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 14 lutego 2012 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P. o składki, przy udziale zainteresowanych; I. K., [...]. Zaskarżonym wyrokiem oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 17 lutego 2011 r., ustalającej, że wnioskodawca udzielił pracownikom pomocy finansowej (w formie bonów) z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) w latach 2007 - 2008 - z okazji Dnia Dziecka, Dnia Edukacji Narodowej jak i Świąt Bożego Narodzenia, świadczeń urlopowych jak i świadczeń z tytułu „wczasów pod gruszą”, od których nie odprowadził należnych składek na ubezpieczenie społeczne.

Obowiązek odprowadzenia składek wynikał z faktu, że wysokość przyznanych świadczeń o charakterze finansowym nie została uzależniona od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania z Funduszu. W uzasadnieniu wyroku Sąd drugiej instancji wskazał, że świadczenia wypłacone przez wnioskodawcę z ZFŚS były przyznawane bez uwzględnienia sytuacji materialnej i życiowej pracowników, a ich wysokość była uzależniona jedynie od czasu pracy, co jest niezgodne z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 ze zm.). W tej sytuacji przychód osiągnięty przez pracowników stanowi podstawę wymiaru składek w myśl art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst; Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie – art. 29² § 1 k.p. poprzez „nieuwzględnienie zasadności zastosowania przez odwołującego zasady proporcjonalności przy przyznawaniu świadczeń socjalnych”, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r. Nr 361, ze zm.) poprzez „błędne przyjęcie iż wypłaty z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych stanowiły dochód, co w konsekwencji doprowadziło do nieuzasadnionego naliczenia składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy, art. 53 ust. 1a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.), oraz przepisów postępowania art. 233 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości jaki poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i orzeczenie co do istoty sprawy.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego – „czy art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych stanowi wyłączną podstawę

przyznania wysokości świadczenia socjalnego dla pracownika”, oraz „czy przepis art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, art. 29 (2) § 1 ustawy kodeks pracy, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1997 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, art. 53 ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela stanowią podstawę przyznania wysokości przyznanego świadczenia dla pracowników”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,

- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, Lex nr 180 841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN, 2002, nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5). Wskazane w uzasadnieniu skargi kasacyjnej zagadnienie prawne w istocie sprowadzają się do wykładni art. 8 ust 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, zmierzając do odmiennej niż uczyniły to Sądy orzekające w sprawie, wykładni przepisów jak i oceny stanu faktycznego sprawy. Tymczasem powtarzając za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., I UK 121/09 (OSNP 2011 nr 9-10, poz. 133) - pomoc z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych

musi być uzależniona od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika. Jeżeli wszyscy pracownicy otrzymali bony towarowe o jednakowej wartości, to bony te trzeba ocenić jako świadczenie dodatkowe pracodawcy. Ponadto wypłata bonów towarowych niemająca charakteru socjalnego jest przychodem pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, który stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r., II PK 156/07, (OSNP 2009 nr 7-8, poz. 96) wskazano, że przepis art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych nie stanowi podstawy przyznania wszystkim pracownikom świadczeń pieniężnych, które nie zmierzają do realizacji celów socjalnych zgodnych z art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1 tej ustawy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

aw